

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος προστάτης τῆς νέας θρησκείας

α. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος αὐτοκράτορας στή Δύση

Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος γεννήθηκε κατὰ τὸ ἔτος 274 μ.Χ. στή Νύσσα τῆς σημερινῆς Σερβίας. Πατέρας του ἦταν ὁ Κωστάντιος Χλωρός, στρατηγὸς τότε, καὶ μητέρα του ἡ Ἑλένη.

Ὁ τότε αὐτοκράτορας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους Διοκλητιανὸς ἀπὸ ἐκτίμηση στὰ ἔκτακτα ἠθικὰ προσόντα καὶ τὰ πνευματικὰ χαρίσματα τοῦ Κωνσταντῖνου, πὺν τὸν χαρακτήριζαν ἀπὸ τῆ νεότητά του, τὸν προστάτεψε καὶ τὸν προοίβασε σὲ χιλιάρχο.

Ἀργότερα τὸ μεγάλο ρωμαϊκὸ κράτος χωρίστηκε σὲ τέσσερα τμήματα. Δύο στὸ ἀνατολικὸ τμήμα καὶ δύο στὸ δυτικὸ. Καθένα ἀπὸ τὰ τμήματα αὐτὰ εἶχε τὸ δικὸ του αὐτοκράτορα - καίσαρα. Ὁ πατέρας τοῦ Κωνσταντῖνου, ὁ Κωστάντιος Χλωρός, ἔγινε καίσαρας στὶς δυτικὲς ἐπαρχίες τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους, δηλ. στή Γαλατία, τὴν Ἰσπανία καὶ στή Βρεταννία.

Κατὰ τὸ ἔτος 306 μ.Χ. πέθανε ὁ Κωστάντιος καὶ ὁ στρατὸς ὁμόφωνα ἀνάδειξε αὐτοκράτορα τὸν Κωνσταντῖνο μὲ ἐπευφημίες. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὁ Κωνσταντῖνος δὲν εἶναι χριστιανός. Εἶναι ἀπλῶς φίλος καὶ προστάτης τῶν χριστιανῶν, ὅπως καὶ ὁ πατέρας του. Καὶ ἐνῶ στὰ ἄλλα τμήματα τῆς αὐτοκρατορίας οἱ συνάρχοντες τοῦ Κωνσταντῖνου συνέχιζαν τοὺς φοβεροὺς διωγμοὺς κατὰ τῶν χριστιανῶν, στὸ δικὸ του κράτος οἱ χριστιανοὶ θοῖσκον θεορμὴ προστασία.

Ἡ ἐποχὴ αὐτὴ εἶναι ἐποχὴ μὲ μεγάλες ἀνησυχίες. Ἡ εἰδωλολατρία ἔχει κλονιστῆ. Οἱ ἄνθρωποι ἀναζητοῦν ἓνα ἠθικὸ στήριγμα, ἓνα Θεὸ ἰσχυρό, πὺν νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ χάος τῆς ἀμφιβολίας, πὺν κυριαρχοῦσε στὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων.

Στὴν αὐτὴ τοῦ Κωνσταντῖνου πνέει ἄνεμος χριστιανικός. Ἡ μητέ-

ρα του 'Ελένη και ἡ ἀδελφή του Κωνσταντία εἶναι ὄπαδοι τῆς νέας θρησκείας και ἀσχοῦν σοβαρὴ ἐπίδραση στὶς σκέψεις τοῦ Κωνσταντίνου, πού ὕστερα ἀπὸ τὴν ταραχώδη ζωὴ τῶν πολέμων ἀναζητᾷ τὴ γαλήνη.

6. Τὸ ὄραμα τοῦ Κωνσταντίνου

Κατὰ τὸ 311 μ.Χ. στὴ δύση βασιλεύουν ὁ Κωνσταντῖνος και ὁ Μαξέντιος. Τὸ κράτος τοῦ Κωνσταντίνου εἶναι τὸ πιὸ εὐνομούμενο ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα, πού ἀποτελοῦν τὴν ἀπέραντη ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία.

Ὁ Μαξέντιος, ἐπειδὴ ἔχει ἔδρα του τὴ Ρώμη, πού ἦταν ἡ καρδιά τῆς αὐτοκρατορίας, φιλοδοξεῖ και ἐτοιμάζεται νὰ κατακτήσῃ ὀλόκληρη τὴ δύση και νὰ μείνῃ μόνος αὐτὸς αὐτοκράτορας στὸ δυτικὸ τμήμα.

Ὁ Κωνσταντῖνος ὅμως προλαβαίνει κάθε ἐκδήλωση τοῦ Μαξέντιου και εἰσβάλλει στὴν Ἰταλία βαδίζοντας κατὰ τῆς Ρώμης. Ὁ στρατὸς του εἶναι τρεῖς φορές λιγότερος ἀπὸ τὸ στρατὸ τοῦ Μαξέντιου. Μὰ ὁ Κωνσταντῖνος δὲν ἀνησυχεῖ γι' αὐτό. Ἀνησυχεῖ, γιατί ὁ στρατὸς του ἔχει τὴν πρόληψη ὅτι τὸ ἔδαφος τῆς Ἰταλίας εἶναι ἱερό, ὅπως και τὸ θεῖο Καπιτώλιο και ἡ καταπάτησή του εἶναι ἀνόσια πράξη. Δισταίνει λοιπὸν ὁ Κωνσταντῖνος νὰ προχωρήσῃ κατὰ τῆς Ρώμης. Μεγάλῃ ἀγωνία τὸν βασανίζει. Τὰ παίζει ὅλα γιὰ ὅλα. Εἶναι γι' αὐτὸ περιλυπὸς και προσπαθεῖ νὰ βρῇ κάποιο τρόπο νὰ ἐπιτύχῃ τὴ νίκη.

Στὴν ἀπελπισία του ὑψώνει τὴν ψυχὴ του στὸ Θεὸ τῶν χριστιανῶν και βυθίζεται σὲ ἔκσταση προσευχῆς. Ξαφνικὰ — εἶναι Σεπτέμβριος τοῦ 312 — ἐνῶ εἶναι μεσημέρι, βλέπει στὸν οὐρανὸ φωτεινὸ σημεῖο μὲ ἐξαιρετικὴ λάμψη. Φαινόταν φωτεινὸς σταυρὸς και ἐπάνω στὸ σταυρὸ φωτεινὰ γράμματα, πού ἔλεγαν: «ΕΝ ΤΟΤΤΩ ΝΙΚΑ».

Ἡ μέρα πέρασε και τὴ νύχτα ὁ Κωνσταντῖνος εἶδε στὸ ὄνειρό του τὸν Ἰησοῦ νὰ τοῦ δείχνῃ τὸ ἴδιο ἐκεῖνο, σημεῖο, πού εἶχε δεῖ στὸν οὐρανὸ, τὸ φωτεινὸ σταυρὸ, και νὰ τὸν παρακινῇ νὰ τὸ ἀναπαραστήσῃ.

Ὅταν ξύπνησε, ἔδωσε τὴν ἐξήγηση ὅτι ὁ Χριστὸς ἔρχεται βοηθὸς του τὴν πιὸ κρίσιμη στιγμή τοῦ ἀγῶνά του, Διατάζει ἀμέσως και κατασκευάζουν μιὰ σημαία ὅμοια μὲ τὸ ὄραμά του. Εἶναι ἡ πρώτη χριστιανικὴ σημαία αὐτὸ τὸ λ α β α ρ ο.

Μόλις ὑψώθηκε τὸ λάβαρο, ἡ λάμψη τῆς πίστεως στὸ Χριστὸ πλημμύρισε τὶς καρδιές ὅλων τῶν χριστιανῶν και ἐκείνων ἀκόμα πού δὲν πίστευαν στὸ Χριστό. Ἐξαφανίστηκαν οἱ δισταγμοὶ ἀπὸ τὴν ψυχὴ τοῦ αὐτοκράτορα και ἡ πίστη γιὰ μιὰ νίκη ὀλοκληρωτικὴ καταπλημμυρίζει ὅλες τὶς καρδιές.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἐπιτίθεται στὸ Μαξέντιο, νικάει τὸ στρατὸ του και τὸν διασκορπίζει. Ἀνάμεσα στοὺς νεκροὺς εἶναι και ὁ ἴδιος ὁ Μαξέντιος.

τιος. Τὴν ἐπομένη ἀπὸ τῆ μάχη, τὸ Λάβαρο καὶ οἱ πιστοὶ του μπαίνουν
νικητὲς στὴ Ρώμη.

Τὸν ἐπόμενο χρόνο — 313 — ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ συνάρχοντάς του
Λικίνιος ὑπογράφουν διάταγμα, μὲ τὸ ὁποῖο ἐπιβάλλεται ἡ ἀνεξιθρησκεία.
Χριστιανοὶ καὶ εἰδωλολάτρεις εἶναι πιά ἴσοι ἀπέναντι στὸ νόμο. Στὰ
τέλη τοῦ 324 ὁ Κωνσταντῖνος ἔγινε κύριος σὲ ὅλο τὸ ἀπέραντο ρωμαϊκὸ
Κράτος καὶ ἐπέβαλε τὴν ἀνεξιθρησκεία, νὰ εἶναι δηλαδὴ ὁ καθένας
ἐλεύθερος νὰ λατρεύῃ ὅποιον θεὸ θέλει. «Μηδεὶς τὸν ἕτερον παρενο-
χλήτω· ἕκαστος ὅπερ ἢ ψυχὴ βούλεται, τοῦτο καὶ πραττέτω». Ἀπὸ τότε
ἡ εἰδωλολατρεία φανέρωσε τὶς μεγάλες ἀδυναμίες της καὶ παρουσίασε
τὴν κάμψη, πὺν κατάληξε στὸ θρίαμβο τοῦ χριστιανισμοῦ.